

KALENDARIUM
ważniejszych rocznic
i wydarzeń

2019

Zestawiła Eliza Furmanek

Wałbrzych 2018

POWIATOWA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
„BIBLIOTEKA POD ATLANTAMI”
W WAŁBRZYCHU

Redakcja techniczna i skład tekstu
Agnieszka Heidinger, Jolanta Poważyńska

ROK 2019

OGŁOSZONO

Rokiem Unii Lubelskiej

(w 450 rocznicę podpisania
aktu realnej unii polsko-litewskiej)

Rokiem Powstań Śląskich

Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego

(w 100 rocznicę urodzin)

Rokiem Stanisława Moniuszki

(w 200 rocznicę urodzin)

Rokiem Anny Walentynowicz

(w 90 rocznicę urodzin)

DNI I ŚWIĘTA OGÓLNOPOLSKIE I MIĘDZYNARODOWE

STYCZEŃ

01 I

Dzień Domeny Publicznej
(twórczość udostępniana bez ograniczeń
- prawa autorskie wygasły lub nie obejmowały dzieła)

01 I

Światowy Dzień Pokoju
(proklamowany przez papieża Pawła VI,
obchodzony przez Kościół katolicki od 1968 r.)

06 I

Dzień Filatelisty

11 I

Dzień Wegetarian

15 I

Dzień Wikipedii

21 I

Dzień Babci

22 I

Dzień Dziadka

24 I

Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu
(św. Franciszka Salezego – patronalne święto dziennikarzy)

25 I

Dzień Sekretarki i Asystentki

26 I

Dzień Transplantologii

27 I

Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu

LUTY

02 II

Dzień Handlowca

04 II

Światowy Dzień Walki z Rakiem

11 II

Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej

11 II

Światowy Dzień Chorego
obchodzony w Dniu Matki Boskiej z Lourdes,
ustanowiony 13 V 1992 r. przez papieża Jana Pawła II)

14 II

Dzień Zakochanych (Dzień św. Walentego) - walentynki

17 II

Światowy Dzień Kota

21 II

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

21 II

Międzynarodowy Dzień Przewodnika Turystycznego

22 II

Dzień Ofiar Przestępstw

23 II

Dzień Walki z Depresją

MARZEC

01 III

Międzynarodowy Dzień Walki przeciwko Zbrojeniom Atomowym
(obchodzony w rocznicę wybuchu
amerykańskiej bomby wodorowej na atolu Bikini w 1954 r.)

01 III

Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”
(w 2011 został ustanowiony świętem państwowym,
poświęconym żołnierzom zbrojnego podziemia antykomunistycznego)

03 III

Międzynarodowy Dzień Pisarzy

08 III

Międzynarodowy Dzień Kobiet

09 III

Światowy Dzień Psa

15 III

Międzynarodowy Dzień Konsumenta

17 III

Światowy Dzień Morza

18 III

Międzynarodowy Dzień Inwalidów i Ludzi Niepełnosprawnych

20 III

Dzień Teatru dla Dzieci i Młodzieży

21 III

Międzynarodowy Dzień Lasu

21 III

Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową
(obchodzony z inicjatywy ONZ od 1967 r.)

21 III

Światowy Dzień Lalkarstwa

21 III

Światowy Dzień Poezji

22 III

Międzynarodowy Dzień Wody

24 III

Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką

24 III

Narodowy Dzień Życia

27 III

Międzynarodowy Dzień Teatru

31 III

Dzień Ziemiaka

KWIECIEŃ

01 IV

Międzynarodowy Dzień Ptaków

01 IV

Światowy Dzień Humoru i Satyry

02 IV

Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci

(obchodzony od 1967 r. w rocznicę urodzin J. Ch. Andersena)

07 IV

Światowy Dzień Zdrowia

08 IV

Międzynarodowy Dzień Romów

08 IV

Międzynarodowy Dzień Sprzeciwu Wobec GMO

(Genetycznie Modyfikowane Organizmy)

11 IV

Dzień Radia

11 IV

Międzynarodowy Dzień Solidarności Wyzwolonych Więźniów Politycznych

(obchodzony w rocznicę wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie)

11 IV

Ogólnopolski Dzień Walki z Bezrobociem

11 IV

Światowy Dzień Chorych na Chorobę Parkinsona

12 IV

Dzień Czekolady

12 IV

Międzynarodowy Dzień Lotnictwa i Kosmonautyki

(obchodzony od 1969 r. w rocznicę lotu J. Gagarina w kosmos w 1961 r.)

13 IV

Światowy Dzień Pamięci Ofiar Katynia
(obchodzony w rocznicę opublikowania przez Niemcy
w 1943 r. informacji o odkryciu w Katyniu
masowych grobów oficerów Wojska Polskiego)

14 IV

Światowy Dzień Ludzi Bezdomnych

18 IV

Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków
(obchodzony z inicjatywy UNESCO od 1984 r.)

20 IV

Międzynarodowy Dzień Wolnej Prasy
(ogłoszony z inicjatywy Stowarzyszenia Reporterów bez Granic)

22 IV

Międzynarodowy Dzień Ziemi

23 IV

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich
(w Polsce obchodzony po raz pierwszy w 1997 r.)

28 IV

Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

29 IV

Międzynarodowy Dzień Tańca

30 IV

Światowy Dzień Sprzeciwu wobec Bicia Dzieci

MAJ**01 V**

Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy

02 V

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej

02 V

Dzień Polonii i Polaków za Granicą

03 V

Międzynarodowy Dzień Wolności Prasy
(ogłoszony przez UNESCO i Pen Club)

03 V

Święto Konstytucji 3 Maja

04 V

Dzień Strażaka (Dzień św. Floriana)

05 V

Dzień Europy

(w krajach, które są członkami Rady Europy, a nie są członkami UE)

08 V

Dzień Bibliotekarza i Bibliotek

08 V

Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża

(obchodzony w rocznicę urodzin współtwórcy Czerwonego Krzyża
H. Dunanta w 1828 r.)

08 V

Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa nad Faszyzmem

09 V

Dzień Europy (w krajach UE)

12 V

Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek

15 V

Międzynarodowy Dzień Rodziny

(proklamowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ)

15 V

Święto Polskiej Niezapominajki

17 V

Światowy Dzień Społeczeństwa Informacyjnego

17 V

Światowy Dzień Telekomunikacji

(ustanowiony w rocznicę założenia w Paryżu w 1865 r.

Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej)

18 V

Międzynarodowy Dzień Muzeów
(obchodzony od 1978 r. na wniosek Międzynarodowej Rady Muzeów)

19 V

Dzień Dobrych Uczynków

19 V

Międzynarodowy Dzień Pamięci Zmarłych na AIDS
(obchodzony od 1983 r.)

21 V

Światowy Dzień Kosmosu

24 V

Europejski Dzień Parków Narodowych

25 V

Dzień Działacza Kultury i Drukarza

25 V

Dzień Mleka
(obchodzony z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej)

25 V

Międzynarodowy Dzień Dziecka Zaginionego

26 V

Dzień Matki

30 V

Dzień Rodzicielstwa Zastępczego

31 V

Dzień Bociana Białego

31 V

Światowy Dzień bez Papierosa
(obchodzony od 1988 r. na wniosek Światowej Organizacji Zdrowia)

31 V

Światowy Dzień Rozwoju Kultury
(obchodzony z inicjatywy UNESCO)

CZERWIEC

01 VI

Dzień bez Alkoholu

01 VI

Dzień Lasu i Zadrzewień

01 VI

Międzynarodowy Dzień Dziecka

05 VI

Światowy Dzień Ochrony Środowiska
(obchodzony od 1973 r. dla uczczenia
I konferencji ONZ poświęconej ochronie środowiska)

06 VI

Światowy Dzień bez Samochodu

07 VI

Dzień Wolności Prasy

12 VI

Światowy Dzień Walki z Pracą Dzieci

14 VI

Światowy Dzień Krwiodawcy

15 VI

Światowy Dzień Wiatru

16 VI

Międzynarodowy Dzień Pomocy Dzieciom Afrykańskim
(obchodzony od 1991 r. z inicjatywy OJA i UNICEF)

20 VI

Międzynarodowy Dzień Uchodźcy

23 VI

Dzień Ojca

26 VI

Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii

27 VI

Światowy Dzień Walki z Cukrzycą
(ogłoszony w 1991 r. przez Międzynarodową Organizację Diabetyków przy WHO)

28 VI

Narodowy Dzień Pamięci Poznańskiego Czerwca 1956 r.

LIPIEC

01 VII

Dzień Spółdzielczości
(uchwalony przez Sejm 21 IV 1995 r.)

01 VII

Światowy Dzień Architektury

24 VII

Dzień Policjanta
obchodzony w rocznicę powołania Policji Państwowej ustawą z dnia 24 VII 1919 r.)

SIERPIEŃ

01 VIII

Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego

10 VIII

Dzień Przewodników i Ratowników Górskich (Dzień św. Wawrzyńca)

15 VIII

Dzień Wojska Polskiego
(rocznica bitwy warszawskiej w 1920 r.)

28 VIII

Święto Polskiego Lotnictwa
(obchodzone dla upamiętnienia zwycięstwa kpt. F. Żwirki i inż. S. Wigury
w czasie Międzynarodowych Zawodów Lotniczych w Berlinie w 1932 r.)

31 VIII

BlogDay

31 VIII

Dzień Solidarności i Wolności

WRZESIEŃ

01 IX

Dzień Kombatanta
(obchodzony w Polsce,
nowela do ustawy o prawach kombatanckich z 1997 r.)

01 IX

Światowy Dzień Pokoju
(ustanowiony w rocznicę wybuchu II wojny światowej w 1939 r.)

08 IX

Dzień Dobrej Wiadomości

08 IX

Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem
(obchodzony od 1966 r.)

08 IX

Światowy Dzień Pierwszej Pomocy

16 IX

Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej

17 IX

Dzień Sybiraka

21 IX

Światowy Dzień Chorych na Alzheimerera
(obchodzony od 1994 r.)

22 IX

Europejski Dzień bez Samochodu

26 IX

Europejski Dzień Języków

27 IX

Dzień Polskiego Państwa Podziemnego

27 IX

Światowy Dzień Turystyki
(obchodzony od 1980 r. na wniosek Światowej Organizacji Turystyki)

29 IX

Światowy Dzień Serca

29 IX

Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania

30 IX

Dzień Chłopaka

30 IX

Międzynarodowy Dzień Nieśłyszących

(obchodzony od 1958 r. z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Nieśłyszących)

PAŹDZIERNIK

Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych

01 X

Międzynarodowy Dzień Ludzi Starszych (Dzień Seniora)

01 X

Międzynarodowy Dzień Muzyki

01 X

Międzynarodowy Dzień Wegetarianizmu

01 X

Światowy Dzień Ptaków

04 X

Dzień św. Franciszka z Asyżu - patrona ekologów

04 X

Światowy Dzień Zwierząt

07 X

Światowy Dzień Godnej Pracy

10 X

Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego

13 X

Dzień Dawcy Szpiku

14 X

Dzień Nauczyciela - Dzień Edukacji Narodowej

13 X

Światowy Dzień Hospicjów i Opieki Paliatywnej

14 X

Dzień Papieski

(święto ogłoszone w 2001 r.

przez Konferencję Episkopatu Polski

na wniosek Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”)

15 X

Międzynarodowy Dzień Niewidomych - Dzień Białej Laski

(uchwalony przez Europejską Unię Niewidomych w Warszawie w 1993 r.)

16 X

Dzień Papieża Jana Pawła II

16 X

Światowy Dzień Żywności

16 X

Święto Województwa Dolnośląskiego

17 X

Dzień Walki z Rakiem Piersi

17 X

Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem

18 X

Dzień Poczty Polskiej

24 X

Dzień Walki z Otyłością (obchodzony po raz pierwszy w 1997 r. w Warszawie i dziewięciu stolicach europejskich)

24 X

Światowy Dzień Informacji

24 X

Światowy Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych

25 X

Europejski Dzień Sprawiedliwości Obywatelskiej

26 X

Światowy Dzień Donacji i Transplantacji

31 X

Światowy Dzień Oszczędności

LISTOPAD

01 XI

Dzień Wszystkich Świętych

03 XI

Dzień św. Huberta - święto myśliwych

05 XI

Dzień Postaci z Bajek

09 XI

Światowy Dzień Jakości

11 XI

Narodowe Święto Niepodległości Polski

13 XI

Międzynarodowy Dzień Niewidomych
(obchodzony w rocznicę urodzin V. Hay'ego,
założyciela pierwszej szkoły dla niewidomych dzieci)

14 XI

Światowy Dzień Walki z Cukrzycą

15 XI

Międzynarodowy Dzień Pisarzy Uwięzionych
(obchodzony z inicjatywy Światowej Federacji Pen Clubu)

16 XI

Dzień Tolerancji
proklamowany przez UNESCO, obchodzony od 1996 r.)

17 XI

Międzynarodowy Dzień Studentów
(obchodzony od 1941 r. w rocznicę prześladowań studentów czeskich
przez hitlerowców w 1939 r.)

21 XI

Dzień Pracownika Socjalnego

21 XI

Światowy Dzień Telewizji

21 XI
Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu

21 XI
Światowy Dzień Życzliwości

25 XI
Światowy Dzień Pluszowego Misia

29 XI
Andrzejki

29 XI
Międzynarodowy Dzień bez Kupowania

GRUDZIEŃ

01 XII
Światowy Dzień Walki z AIDS

03 XII
Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych
(ogłoszony przez ONZ)

04 XII
Dzień Górnika i Naftowca - Barbórka

05 XII
Międzynarodowy Dzień Wolontariusza

06 XII
Mikołajki

9 XII
Światowy Dzień Dziecka w Mediach

10 XII
Dzień Ochrony Praw Dziecka

10 XII
Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka

29 XII
Światowy Dzień Różnorodności Biologicznej

ROCZNICE REGIONALNE

07 I 1604 (415)

Właściciel Wałbrzycha Dipprand Czettritz wydał dla wsi Biały Kamień urbanium węglowe. Równocześnie ogłosił ordunek górniczy, składający się z 13 artykułów, regulujący organizację górnictwa węglowego. Był to pierwszy ordunek dotyczący górnictwa węglowego na ziemiach polskich. W tym samym roku urbanium dla wsi Sobięcin.

zm. 08 III 1924 (95)

Alfred Sokołowski

Lekarz internista, jeden z pionierów fizjoterapii oraz sanatoryjnego leczenia gruźlicy; zagadnienia gruźlicy studiował w zakładzie klimatycznym Hermanna Brehmera w Goerbersdorf (obecnie Sokołowsko).

ur. 11 XI 1849 (170)

ur. 21 III 1779 (240)

Benedykt Józef Łączyński

W Szczawnie-Zdroju zmarł, przebywający na leczeniu Benedykt Józef Łączyński, generał wojsk polskich i francuskich; pochowany na cmentarzu przy kościele pw. św. Anny w Wałbrzychu.

zm. 07 VIII 1820

zm. 20 IV 2009 (10)

Zdzisław Adamczyk

Reżyser, scenarzysta i pedagog, twórca Teatru Poezji „Kleks”.

ur. 14 VII 1933

ur. 30 IV 1784 (235)

Samuel August Zemplin

Lekarz uzdrowiskowy, uznawany za twórcę uzdrowiska Szczawno-Zdrój.

zm. 30 VII 1867

01 VI 1914 (105)

Oddano do użytku pierwszą na Śląsku zelektryfikowaną linię kolejową: Szczawienko – Kuźnice Świdnickie – Mieroszów – Mezimesti (Czechy), która po 1945 r. została zdemontowana.

03-06 VI 1844 (175)

Powstanie tkaczy w Pieszycach i w Bielawie.

ur. 13 VI 1914 (105)

Fryderyka Lieberman-Cohensius

Polsko-izraelska działaczka społeczno-kulturalna; inicjatorka życia społecznego i kulturalnego Wałbrzycha. Wraz z Marianem Jachimowiczem współtworzyła tu pierwszą polską bibliotekę publiczną. W 1977 r. został Jej nadany tytuł Honorowego Obywatela Miasta Wałbrzycha.

zm. 08 XII 2016

12 XI 1989 (30)

W Krzyżowej premier Tadeusz Mazowiecki i kanclerz RFN Helmut Kohl przekazali sobie gest pojednania.

zm. 12 XI 1999 (20)

Marian Jachimowicz

Poeta, tłumacz, eseista i malarz.

ur. 12 V 1906

1279 (740)

Świebodzice uzyskały prawa miejskie.

ur. 1309/1312 (710)

Bolesław II (Bolko II Mały)

Książę świdnicki.

zm. 28 VII 1368

1324 (695)

Miasto Duszniki lokowano na prawie niemieckim. Stanowiło własność prywatną wchodząc w skład klucza posiadłości ziemskich Homole (Hummel).

1364 (655)

Pierwsza wiadomość historyczna o zamku Waldenburg (Wałbrzych), nazwanego później (1405 r.) Nowym Dworem.

1434 (585)

Właściciele majątku Nowy Dwór z Wałbrzycha, synowie Jana z Liebenthal sprzedali posiadłość Hermanowi Czettritzowi z Książa.

1464 (555)

Król czeski Jerzy z Podiebrad zajął podwałbrzyski majątek wraz z zamkiem Książ.

1499 (520)

Władysław Jagiellończyk, nadając gminie Boguszów prawa miejskie, udzielił jej przywileju kopania ołowiu i srebra.

1509 (510)

Za panowania króla Czech i Węgier Władysława Jagiellończyka

Hochbergowie z Miśni nabyli majątek Książ jako królewską domenę czeską.

1534 (485)

Wybudowano pierwszy budynek szkoły w okolicach kościółka Matki Boskiej Bolesnej.

1579 (440)

Wałbrzych otrzymał uprawnienia piwowarskie.

1644 (375)

Ujęto źródła wody mineralnej, dwa lata później rozpoczęto leczenie uzdrowiskowe w Altwasser (obecnie Stary Zdrój), które zakończono w 1873 roku.

1794 (225)

18 września oddano do użytku sztolnię „Fuchs” u zbiegu dzisiejszych ulic Kolejowej i Reja, zwaną „Lisią Sztolnią”, która służyła do wodnego transportu węgla; wykorzystywana była także jako atrakcja turystyczna; eksploatowana do 1854 r.

1794 (225)

Na polecenie Jana Henryka VI Hochberga na fundamentach wcześniej istniejącego zamku zbudowano jako romantyczną ruinę zamek Stary Książ według projektu Chrystiana Wilhelma Tischbeina.

1809 (210)

Wprowadzone przez króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III reformy państwa spowodowały zmiany administracyjne kraju. Od 1 stycznia weszła w życie ordynacja miejska, która ustalała zasady funkcjonowania samorządu miejskiego. Na mocy tej ordynacji (Waldenburg) Wałbrzych stał się miastem samorządowym.

1854 (165)

W miejscowości Sokołowsko pod Wałbrzychem niemiecki lekarz Hermann Brehmer zapoczątkował leczenie przeciwgruźlicze. Tu rozpoczął swoją działalność znany lekarz Alfred Sokołowski.

1884 (135)

Założono Waldenburger Gebirgsverein (Wałbrzyskie Towarzystwo Górskie).

1894 (125)

Rozpoczęto budowę kościoła katolickiego w stylu neoromańskim pod wezwaniem św. Jerzego na Białym Kamieniu, którą ukończono w 1898 r.

1904 (115)

Na fundamentach wcześniejszego kościoła pod wezwaniem św. Michała zakończono budowę kościoła pod wezwaniem Świętych Aniołów Stróżów w stylu neogotyckim według projektu Alexisa Langera.

1904 (115)

Wielki strajk w Zagłębiu Wałbrzysko-Noworudzkim.

1919 (100)

Do terytorium Wałbrzycha został włączony Altwasser (Stary Zdrój), który zamieszkiwało wówczas 16 410 osób.

1929 (90)

W Wałbrzychu wybudowano kinoteatr Capitol, jeden z trzech na Dolnym Śląsku obok Jeleniej Góry i Wrocławia;
po drugiej wojnie światowej mieścił się tu Górniczy Dom Kultury Kopalni „Wałbrzych”.

1934 (85)

Uzdrowisko Szczawno-Zdrój przeszło na własność państwa.

1954 (65)

Zaczęła ukazywać się „Trybuna Wałbrzyska”, dzisiejszy „Tygodnik Wałbrzyski”.

1964 (55)

W Wałbrzychu powstał Teatr Dramatyczny.

1969 (50)

Powstało Wałbrzyskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Muzycznej.

ROCZNICE

HISTORYCZNE, KULTURALNE I LITERACKIE

STYCZEŃ

ur. 01 I 1879 (140)

Mieczysława Ćwiklińska (właśc. Mieczysława Trapszo)
Aktorka, śpiewaczka.
zm. 28 VII 1972

ur. 01 I 1919 (100)

J.D. (Jerome David) Salinger
Pisarz amerykański, autor słynnej powieści pt. „Buszujący w zbożu”.
zm. 28 I 2010

ur. 01 I 1929 (90)

Zbigniew Nienacki
Prozaik, dramatopisarz, autor sensacyjno-przygodowych utworów dla młodzieży.
zm. 23 IX 1994 (25)

ur. 01 I 1944 (75)

Teresa Sławomira Torańska
Dziennikarka i pisarka.
zm. 02 I 2013

ur. 03 I 1939 (80)

Joanna Papuzińska
Historyk literatury, autorka utworów dla dzieci i młodzieży.

ur. 04 I 1809 (210)

Louis Braille
Francuski nauczyciel, niewidomy od 3 roku życia;
twórca pisma punkтового dla niewidomych do czytania za pomocą dotyku.
zm. 06 I 1852

ur. 04 I 1924 (95)

Antoni Marianowicz
Satyryk, poeta, tłumacz, twórca adaptacji dla teatrów komediowych i muzycznych,
prozaik, autor książek dla dzieci.
zm. 03 VI 2003

zm. 04 I 2004 (15)

Dorota Terakowska
Pisarka i dziennikarka.
ur. 30 VIII 1938

ur. 05 I 1949 (70)

Andrzej Mleczko
Grafik.

06 I 1924 (95)

Ukazał się pierwszy numer „Wiadomości Literackich”, które wychodziły nieprzerwanie do IX 1939 r. Tygodnik pod redakcją Mieczysława Grydzewskiego skupiał grono znakomitych twórców kultury polskiej tego okresu, przede wszystkim z grupy Skamandra.

ur. 08 I 1884 (135)

Kornel Makuszyński
Powieściopisarz, poeta, felietonista, krytyk teatralny, autor książek dla dzieci i młodzieży.
zm. 31 VII 1953

ur. 08 I 1894 (125)

Maksymilian Maria Kolbe (św.)
Kapłan i męczennik, franciszkanin; założyciel klasztorów w Niepokalanowie i Nagasaki;
kanonizowany w 1982 r.
zm. 14 VIII 1941

ur. 08 I 1934 (85)

Alexandra Ripley
Pisarka amerykańska, autorka „Scarlet”, drugiej części „Przeminęło z wiatrem”.
zm. 10 I 2004 (15)

zm. 09 I 1774 (245)

Józef Andrzej Załuski
Mecenas nauk, bibliofil, bibliotekarz; współzałożyciel, wraz z bratem Andrzejem Stanisławem, Biblioteki Załuskich w Warszawie.
ur. 12 VIII 1702

ur. 12 I 1919 (100)

Jan Józef Szczepański
Prozaik, eseista, tłumacz, autor scenariuszy filmowych.
zm. 20 II 2003

ur. 12 I 1929 (90)

Janusz Szpotański
Poeta, satyryk, tłumacz.
zm. 13 X 2001

ur. 12 I 1949 (70)

Haruki Murakami
Pisarz japoński.

ur. 12 I 1949 (70)

Andrzej Zaucha

Wokalista jazzowo-popowy, saksofonista i perkusista.

Także aktor i artysta kabaretowy.

zm. 10 X 1991

zm. 12 I 1989 (30)

Zygmunt Hübner

Reżyser, aktor, felietonista i publicysta teatralny.

ur. 23 III 1930

ur. 14 I 1934 (85)

Marek Hłasko

Prozaik; od 1958 r. na emigracji.

zm. 14 VI 1969 (50)

zm. 14 I 1999 (20)

Jerzy Grotowski

Reżyser teatralny, badacz i reformator sztuki aktorskiej;

współzałożyciel (z Ludwikiem Flaszenem) i kierownik Teatru Laboratorium.

ur. 13 VIII 1933

ur. 15 I 1869 (150)

Stanisław Wyspiański

Malarz, dramaturg, poeta, inscenizator, reformator teatru.

zm. 28 XI 1907

ur. 15 I 1929 (90)

Martin Luther King

Amerykański bojownik o prawa człowieka, teolog, kaznodzieja, ksiądz Kościoła baptystów; pokojowa Nagroda Nobla w 1964 r.

zm. 04 IV 1968

16 I 1969 (50)

21-letni czeski student Jan Palach dokonał na Placu Waclawa w Pradze aktu samospalenia w proteście przeciwko likwidacji przez władze demokratycznych zdobyczy „praskiej wiosny”.

ur. 17 I 1909 (110)

Tadeusz Mikulski

Historyk literatury, bibliotekarz, bibliograf; współzałożyciel Instytutu Badań Literackich PAN, od 1952 r. red. nac. „Pamiętnika Literackiego”.

zm. 26 VIII 1958

zm. 17 I 1969 (50)

Grażyna Bacewicz
Kompozytorka, skrzypaczka i pedagog.
ur. 05 II 1909 (110)

zm. 17 I 2004 (15)

Czesław Niemen (właśc. Czesław Wydrzycki)
Piosenkarz, kompozytor, instrumentalista i autor tekstów piosenek,
także poeta i malarz.
ur. 16 II 1939 (80)

ur. 19 I 1809 (210)

Edgar Allan Poe
Amerykański prozaik, poeta i krytyk literacki;
zapoczątkował mroczną prozę gotycką z elementami horroru
oraz powieść detektywistyczną.
zm. 07 X 1849 (170)

ur. 19 I 1839 (180)

Paul Cézanne
Malarz francuski; jeden z najwybitniejszych artystów przełomu XIX i XX w.
zm. 22 X 1906

zm. 19 I 1979 (40)

Włodzimierz Puchalski
Reżyser i operator filmowy, fotograf;
pionier polskiego filmu popularnonaukowego o tematyce przyrodniczej.
ur. 06 III 1908

20-23 I 1949 (70)

W Szczecinie odbył się IV Zjazd Związku Zawodowego Literatów Polskich, na którym
proklamowano tzw. realizm socjalistyczny jako obowiązujący wzorzec literacki; zmieniono
nazwę organizacji na Związek Literatów Polskich (ZLP); jego nowym prezesem został Leon
Kruczkowski.

ur. 21 I 1919 (100)

Stanisława Fleszarowa-Muskat
Powieściopisarka, dramatopisarka.
zm. 01 X 1989 (30)

ur. 22 I 1849 (170)

Johan August Strindberg
Pisarz szwedzki; uznany za mistrza dramatu naturalistycznego i prekursora dramatu
ekspresjonistycznego.
zm. 14 V 1912

zm. 23 I 1944 (75)

Edvard Munch

Norweski malarz i grafik;

jego twórczość wywarła silny wpływ na malarstwo europejskie pocz. XX w.,
będąc jednym z głównych źródeł ekspresjonizmu.

ur. 12 XII 1863

ur. 24 I 1934 (85)

Stanisław Grochowiak

Poeta, prozaik, dramatopisarz, publicysta.

zm. 02 IX 1976

zm. 25 I 1989 (30)

Salvador Dalí

Hiszpański malarz, grafik i teoretyk sztuki;

jeden z najwybitniejszych przedstawicieli surrealizmu.

ur. 11 V 1904 (115)

zm. 25 I 2014 (5)

Bogdan Poręba

Reżyser filmowy i teatralny, scenarzysta.

ur. 05 IV 1934 (85)

ur. 26 I 1809 (210)

Sabała (właśc. Jan Krzeptowski)

Góralski gawędziarz i skrzypek.

zm. 08 XII 1894 (125)

zm. 26 I 1964 (55)

Ksawery Dunikowski

Rzeźbiarz i malarz.

ur. 24 XI 1875

27 I 1989 (30)

Spotkanie w Magdalence, na którym zapadła decyzja o podjęciu rozmów przedstawicieli
władz partyjno-państwowych z opozycją.

zm. 27 I 1999 (20)

Jerzy Turowicz

Redaktor, publicysta, działacz katolicki; współzałożyciel „Tygodnika Powszechnego”.

ur. 10 XII 1912

zm. 27 I 2009 (10)

John Updike

Amerykański pisarz i eseista.

ur. 18 III 1932

ur. 28 I 1924 (95)

Maria Fołtyn
Śpiewaczka operowa.
zm. 02 XII 2012

zm. 28 I 1939 (80)

William Butler Yeats
Irlandzki poeta, prozaik i dramatopisarz;
Nagroda Nobla w 1923 r.
ur. 13 VI 1865

LUTY

01 II 1994 (25)

Wszedł w życie cały Układ Europejski z Polską
(umowa o stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi,
podpisana 16 XII 1991 r.).

ur. 02 II 1494 (525)

Bona (właśc. Bona Sforza d'Aragona)
Królowa Polski, druga żona Zygmunta I Starego,
matka Anny Jagiellonki i Zygmunta II Augusta.
zm. 19 XI 1557

ur. 02 II 1919 (100)

Zbigniew Lengren
Rysownik, satyryk, karykaturzysta, autor aforyzmów i fraszek;
twórca sympatycznej postaci profesora Filutka, którego przygody zamieszczał przez
ponad pięćdziesiąt lat w „Przekroju”.
zm. 30 IX 2003

ur. 03 II 1809 (210)

Felix Mendelssohn- Bartholdy
Niemiecki kompozytor, dyrygent i pianista.
zm. 04 XI 1847

ur. 03 II 1874 (145)

Gertrude Stein
Pisarka amerykańska; patronowała młodym pisarzom (m.in. E. Hemingwayowi),
nazwanym przez nią straconym pokoleniem (Lost Generation).
zm. 27 VII 1946

06 II- 05 IV 1989 (30)

Konferencja Okrągłego Stołu; negocjacje, które doprowadziły do kompromisu między
przedstawicielami rządu i opozycji; uzgodniono m.in. legalizację „Solidarności” oraz
przeprowadzenie w czerwcu 1989 r. wyborów do dwuizbowego parlamentu.

ur. 07 II 1909 (110)

Anna Świrszczyńska

Poetka, dramatopisarka, autorka wierszy i opowiadań dla dzieci.

zm. 30 IX 1984 (35)

zm. 07 II 1994 (25)

Witold Lutosławski

Kompozytor, pianista, dyrygent.

ur. 25 I 1913

zm. 08 II 1954 (65)

Jan Maklakiewicz

Kompozytor, organista, chórmistrz i publicysta.

ur. 24 XI 1899 (120)

zm. 11 II 2004 (15)

Ryszard Kukliński

Pułkownik Wojska Polskiego i armii amerykańskiej, tajny współpracownik CIA.

ur. 13 VII 1930

zm. 12 II 1804 (215)

Immanuel Kant

Filozof niemiecki; twórca transcendentalnego idealizmu.

ur. 22 IV 1724 (295)

ur. 12 II 1809 (210)

Karol Darwin

Angielski przyrodnik, twórca teorii ewolucji biologicznej zwanej darwinizmem.

zm. 19 IV 1882

ur. 12 II 1809 (210)

Abraham Lincoln

Polityk amerykański; 1861-1865 prezydent.

zm. 15 IV 1865

zm. 12 II 1984 (35)

Julio Cortazar

Pisarz argentyński; autor powieści obfitujących w eksperymenty językowe i literackie („Gra w klasy”), opowiadania fantastyczne.

ur. 26 VIII 1914 (105)

zm. 13 II 1969 (50)

Kazimierz Wierzyński

Poeta, prozaik, eseista; współtwórca grupy poetyckiej Skamander.

ur. 27 VIII 1894 (125)

14 II 1989 (30)

Przywódcą Iranu ajatollah Ruhollah Chomeini wezwał muzułmanów całego świata do zabicia hindusko-brytyjskiego pisarza Salmana Rushdiego, który swoją powieścią pt. „Szatańskie wersety” obraził islam.

ur. 15 II 1564 (455)

Galileo Galilei Galileusz

Włoski fizyk, astronom i filozof; odkrył: prawa ruchu wahadła i swobodnego spadania ciał, góry na Księżycu, 4 satelity Jowisza, fazy Wenus, plamy słoneczne oraz stwierdził obrót Słońca wokół własnej osi.

zm. 08 I 1642

ur. 16 II 1919 (100)

Natalia Rolleczek

Pisarka, autorka książek dla młodzieży.

ur. 16 II 1929 (90)

Kazimierz Kutz

Reżyser filmowy, teatralny i telewizyjny, scenarzysta, działacz społeczny i polityczny.

zm. 18 grudnia 2018

ur. 18 II 1374 (645)

Jadwiga św. Andegaweńska Jadwiga

Królowa Polski, córka Ludwika Andegaweńskiego, żona Władysława II Jagiełły.

zm. 17 VII 1399 (620)

zm. 18 II 1564 (455)

Michał Anioł (właśc. Michelangelo Buonarroti)

Włoski rzeźbiarz, malarz, rysownik, architekt i poeta.

ur. 06 III 1475

ur. 20 II 1894 (125)

Jarosław Iwaszkiewicz

Poeta, prozaik, dramatopisarz, eseista i tłumacz; współtwórca grupy poetyckiej Skamander.

zm. 02 III 1980

ur. 20 II 1939 (80)

Ryszard Marek Groński

Satyryk, felietonista, dramatopisarz, autor utworów kabaretowych oraz książek dla dzieci.

zm. 21 II 1984 (35)

Michaił A. Szołochow

Prozaik i publicysta rosyjski; Nagroda Nobla w 1965 r.

ur. 24 V 1905

ur. 22 II 1814 (205)

Oskar Kolberg
Folklorysta, etnograf, muzyk i kompozytor.
zm. 03 VI 1890

zm. 23 II 1859 (160)

Zygmunt Krasiński
Poeta, dramatopisarz, powieściopisarz, epistolograf i filozof.
ur. 19 II 1812

zm. 23 II 1989 (30)

Hans Hellmut Kirst
Pisarz niemiecki; autor popularnych powieści poświęconych tematyce wojennej bądź kryminalnej.
ur. 05 XII 1914 (105)

zm. 23 II 2009 (10)

Franciszek Starowieyski
Malarz, grafik i scenograf.
ur. 08 VII 1930

ur. 24 II 1929 (90)

Zdzisław Beksiński
Malarz, fotografik, grafik, rzeźbiarz.
zm. 21 II 2005

zm. 26 II 1969 (50)

Karl Jaspers
Niemiecki filozof i psycholog;
jeden z głównych przedstawicieli egzystencjalizmu.
ur. 23 II 1883

ur. 27 II 1904 (115)

Jalu Kurek
Powieściopisarz, poeta, tłumacz, publicysta.
zm. 10 XI 1983

MARZEC

ur. 01 III 1904 (115)

Glenn Miller
Amerykański puzonista i kompozytor, założyciel słynnej orkiestry.
zm. 16 XII 1944 (75)

zm. 02 III 1889 (130)

Ludwik Waryński

Działacz i ideolog polskiego ruchu socjalistycznego, twórca I Proletariatu;
drukarz, wydawca.

ur. 24 IX 1856

ur. 03 III 1934 (85)

Jacek Kuroń

Działacz polityczny i społeczny, współtwórca polskiej opozycji demokratycznej,
długoletni więzień polityczny, współzałożyciel KOR-u, uczestnik obrad Okrągłego Stołu,
poseł na Sejm RP, dwukrotnie minister pracy i polityki społecznej.

zm. 17 VI 2004 (15)

ur. 03 III 1944 (75)

Maria Nurowska

Pisarka.

ur. 04 III 1819 (200)

Narcyza Żmichowska

Powieściopisarka, poetka, pedagog.

zm. 24 XII 1876

zm. 04 III 2004 (15)

Jeremi Przybora

Poeta, humorysta, autor tekstów kabaretowych, piosenek, słuchowisk radiowych,
widowisk telewizyjnych, prozaik; twórca (wraz z J. Wasowskim) Kabaretu Starszych
Panów.

ur. 12 XII 1915

zm. 05 III 1994 (25)

Jan Dobraczyński

Powieściopisarz, publicysta;

odznaczony medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.

ur. 20 IV 1910

ur. 06 III 1619 (400)

Cyrano de Bergerac

Pisarz francuski; tytułowy bohater komedii E. Rostanda.

zm. 28 VII 1655

ur. 06 III 1909 (110)

Stanisław Jerzy Lec

Poeta, satyryk, aforysta, fraszkopisarz.

zm. 07 V 1966

ur. 07 III 1924 (95)

Abe Kobo

Japoński prozaik, dramatopisarz i eseista.

zm. 22 I 1993

zm. 07 III 1999 (20)

Stanley Kubrick

Amerykański reżyser, scenarzysta i producent filmowy.

ur. 26 VII 1928

ur. 08 III 1859 (160)

Kenneth Grahame

Pisarz angielski; autor utworu dla dzieci pt. „O czym szumią wierzby”.

zm. 06 VII 1932

zm. 08 III 2009 (10)

Zbigniew Religa

Wybitny polski kardiochirurg, minister zdrowia w l. 2005-2007, poseł Sejmu VI kadencji.

ur. 16 XII 1938

ur. 09 III 1934 (85)

Jurij Gagarin

Radziecki kosmonauta;

12 IV 1961 r. jako pierwszy człowiek odbył lot kosmiczny po orbicie satelitarnej Ziemi w statku kosmicznym Wostok 1.

zm. 27 III 1968

ur. 13 III 1884 (135)

Józef Węgrzyn

Aktor, reżyser.

zm. 04 IX 1952

ur. 13 III 1899 (120)

Jan Lechoń (właśc. Leszek Serafinowicz)

Poeta, eseista, krytyk literacki i teatralny, tłumacz;

współtwórca grupy poetyckiej Skamander.

zm. 08 VI 1956

13 III 1954 (65)

Powstanie Studenckiego Teatru Satyryków (STS).

ur. 14 III 1879 (140)

Albert Einstein

Fizyk; twórca teorii względności; Nagroda Nobla w 1921 r.

zm. 18 IV 1955

14 III 1964 (55)

Z inicjatywy Antoniego Słonimskiego grupa 34 wybitnych pisarzy i naukowców skierowała do premiera J. Cyrankiewicza list z protestem przeciwko ograniczaniu przydziałów papieru na druk książek i czasopism oraz przeciw zaostreniu cenzury prasowej.

ur. 18 III 1959 (60)

Luc Besson

Francuski reżyser filmowy.

ur. 19 III 1869 (150)

Józef Wilhelm Mehoffer

Malarz; przedstawiciel Młodej Polski.

zm. 07 VII 1946

zm. 19 III 2004 (15)

Zygmunt Kubiak

Filolog klasyczny, eseista, tłumacz.

ur. 30 IV 1929 (90)

24 III- 16 XI 1794 (225)

Powstanie kościuszkowskie.

zm. 25 III 1954 (65)

Leon Schiller

Teoretyk, historyk i krytyk teatru, autor widowisk teatralnych, inscenizator, reżyser teatralny.

ur. 14 III 1887

ur. 26 III 1799 (220)

Stanisław Worcell

Działacz rewolucyjno-demokratyczny, pisarz, publicysta.

zm. 03 II 1857

ur. 26 III 1944 (75)

Igor Mitoraj

Wybitny polski rzeźbiarz; od 1968 r. tworzący na emigracji.

zm. 06 X 2014 (5)

zm. 26 III 1959 (60)

Raymond Chandler

Powieściopisarz amerykański; autor powieści detektywistycznych.

ur. 23 VII 1888

ur. 28 III 1914 (105)

Bohumil Hrabal

Pisarz czeski.

zm. 03 II 1997

zm. 28 III 1994 (25)

Eugène Ionesco

Dramatopisarz francuski, pochodzenia rumuńskiego;
jeden z twórców teatru absurdu.

ur. 26 XI 1909 (110)

ur. 31 III 1914 (105)

Octavio Paz

Meksykański poeta, eseista i publicysta; Nagroda Nobla w 1990 r.

zm. 19 IV 1998

KWIECIEŃ

ur. 01 IV 1809 (210)

Mikołaj Gogol

Rosyjski prozaik, dramaturg i publicysta.

zm. 04 III 1852

ur. 01 IV 1929 (90)

Milan Kundera

Czeski prozaik, nowelista; od 1975 r. na emigracji we Francji.

zm. 03 IV 1849 (170)

Juliusz Słowacki

Poeta, dramatopisarz, epistolograf, twórca własnej odmiany romantycznej kosmogonii i mesjanistycznej historiozofii (tzw. filozofia genezyjska).

ur. 04 IX 1809 (210)

ur. 03 IV 1924 (95)

Marlon Brando

Amerykański aktor i reżyser teatralny i filmowy.

zm. 01 VII 2004 (15)

zm. 06 IV 1914 (105)

Józef Chełmoński

Malarz, jeden z najwybitniejszych twórców malarstwa realistycznego w Polsce.

ur. 07 XI 1849 (170)

ur. 07 IV 1884 (135)

Bronisław Malinowski

Etnolog i antropolog społeczny; współtwórca funkcjonalizmu, wybitny badacz kultur Nowej Gwinei i Wysp Trobrianda; prekursor badań terenowych, stanowiących podstawę nowoczesnej antropologii społecznej.

zm. 16 V 1942

ur. 07 IV 1939 (80)

Francis Ford Coppola

Amerykański reżyser, scenarzysta i producent filmowy.

ur. 08 IV 1929 (90)

Jacques Brel

Belgijski pieśniarz, kompozytor, poeta, aktor filmowy i reżyser, działający we Francji.

zm. 08 X 1978

ur. 10 IV 1899 (120)

Ewa Szelburg-Zarembina

Powieściopisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży, poetka, eseistka, autorka dramatów, działaczka społeczna.

zm. 28 IX 1986

zm. 10 IV 1954 (65)

Auguste Lumière

Francuski chemik, pionier kinematografii.

ur. 19 X 1862

zm. 10 IV 2004 (15)

Jacek Kaczmarski

Pieśniarz, poeta, pisarz, kompozytor, bard "Solidarności".

ur. 22 III 1957

zm. 14 IV 1759 (260)

Georg Friedrich Händel

Kompozytor niemiecki; wybitny przedstawiciel muzyki późnego baroku.

ur. 23 II 1685

ur. 16 IV 1889 (130)

Charles Chaplin

Angielski aktor, reżyser i scenarzysta filmowy; pracował gł. w USA; jeden z najwybitniejszych artystów filmu światowego.

zm. 25 XII 1977

ur. 16 IV 1934 (85)

Halina Snopkiewicz

Powieściopisarka, tłumaczka, autorka książek dla młodzieży.

zm. 30 VI 1980

zm. 17 IV 2014 (5)

Gabriel Garcia Marquez

Kolumbijski pisarz i dziennikarz; jego twórczość uważana jest za szczytowe osiągnięcie realizmu magicznego; Nagroda Nobla w 1982 r.

ur. 06 III 1928

ur. 20 IV 1889 (130)

Adolf Hitler

Przywódca niemieckiego faszyzmu; odpowiedzialny za zbrodnie ludobójstwa.

zm. 30 IV 1945

ur. 22 IV 1904 (115)

Jacob Robert Oppenheimer

Fizyk amerykański; współtwórca amerykańskiej bomby atomowej, propagator międzynarodowej kontroli wykorzystania energii atomowej.

zm. 18 II 1967

ur. 22 IV 1914 (105)

Jan Karski

Kurier i emisariusz władz Polskiego Państwa Podziemnego, historyk.

zm. 13 VII 2000

ur. 23 IV 1899 (120)

Władimir Nabokow (Vladimir Nabokov)

Pisarz rosyjsko-amerykański; od 1919 r. na emigracji.

zm. 02 VII 1977

zm. 23 IV 1969 (50)

Krzysztof Komeda (właśc. Trzciniński K.)

Kompozytor i pianista jazzowy; sławę zyskał jako twórca muzyki filmowej.

ur. 27 IV 1931

zm. 24 IV 2014 (5)

Tadeusz Różewicz

Poeta, dramaturg, prozaik.

ur. 09 X 1921

zm. 25 IV 1744 (275)

Anders Celsjusz

Szwedzki fizyk i astronom; w 1742 r. zaproponował 100-stopniową skalę temperatury, zwaną skalą C.

ur. 27 XI 1701

ur. 25 IV 1874 (145)

Guglielmo Marconi

Fizyk włoski, pionier radiotechniki; zbudował radiotelegraf; Nagroda Nobla w 1909 r.

zm. 20 VII 1937

ur. 26 IV 1564 (455)

William Shakespeare (Szekspir)

Angielski dramatopisarz, poeta i aktor; uważany za największego dramatopisarza świata.

zm. 23 IV 1616

zm. 27 IV 1989 (30)

Leopold Buczkowski

Pisarz, malarz i grafik.

ur. 15 XI 1905

ur. 28 IV 1904 (115)

Jan Izydor Sztaudynger

Poeta, satyryk, znawca i propagator teatru lalkowego, tłumacz.

zm. 12 IX 1970

ur. 28 IV 1919 (100)

Leszek Prorok

Prozaik, eseista, dramaturg.

zm. 08 XII 1984 (35)

ur. 29 IV 1899 (120)

Duke Ellington

Amerykański pianista, kompozytor i aranżer jazzowy, kierownik orkiestry.

zm. 24 V 1974 (45)

zm. 29 IV 1984 (35)

Karol Estreicher

Syn Stanisława, historyk sztuki, bibliograf, pisarz.

ur. 04 III 1906

MAJ

01 V 2004 (15)

Polska została członkiem Unii Europejskiej na mocy tzw. Traktatu akcesyjnego podpisanego 16 IV 2003 r. w Atenach.

zm. 02 V 1519 (500)

Leonardo da Vinci

Włoski malarz i rysownik, rzeźbiarz, architekt i urbanista, teoretyk sztuki i uczonec.

ur. 15 IV 1452

ur. 02 V 1859 (160)

Jerome Klapka Jerome

Pisarz angielski; autor popularnych komedii i powieści humorystycznych.

zm. 14 VI 1927

ur. 02 V 1879 (140)

Helena Radlińska (pseud. Orsza Helena)

Pedagog, historyk oświaty, działaczka społeczna i polityczna, organizator i teoretyk bibliotekarstwa, badacz czytelnictwa.

zm. 10 X 1954 (65)

ur. 03 V 1469 (550)

Niccolo Machiavelli

Florencki historyk, dyplomata;

jeden z najwybitniejszych przedstawicieli renesansowej myśli politycznej.

zm. 21 VI 1527

zm. 04 V 1924 (95)

Edith Nesbit

Pisarka angielska; autorka popularnych opowieści dla dzieci.

ur. 15 VIII 1858

ur. 04 V 1939 (80)

Amos Oz

Żydowski powieściopisarz, nowelista eseista, tworzący w języku hebrajskim.

zm. 05 V 1629 (390)

Szymon Szymonowicz

Poeta, humanista; autor realistycznych sielanek.

ur. 24 X 1558

ur. 05 V 1819 (200)

Stanisław Moniuszko

Kompozytor, dyrygent, organista i pedagog;

uważany za twórcę polskiej opery narodowej.

zm. 04 VI 1872

zm. 06 V 1919 (100)

Lyman Frank Baum

Pisarz amerykański; autor serii książek o Czarnoksiężniku Ozie.

ur. 15 V 1856

08 V 1989 (30)

Ukazał się pierwszy numer „Gazety Wyborczej” pod redakcją Adama Michnika.

ur. 09 V 1924 (95)

Bułat Okudźawa

Gruziński poeta, kompozytor i pieśniarz.

zm. 12 VI 1997

ur. 10 V 1899 (120)

Fred Astaire (właśc. Austerlitz Frederick)
Amerykański aktor, tancerz, piosenkarz i choreograf.
zm. 22 VI 1987

12 V 1364 (655)

Kazimierz Wielki zakłada Akademię Krakowską wraz z biblioteką,
dzisiejszy Uniwersytet Jagielloński i Biblioteka Jagiellońska.

ur. 16 V 1924 (95)

Tadeusz Kubiak
Poeta, satyryk, autor utworów dla dzieci i młodzieży,
słuchowisk radiowych, tekstów piosenek.
zm. 03 VI 1979 (40)

zm. 16 V 1984 (35)

Irvin Shaw
Pisarz amerykański; autor pacyfistycznej powieści „Młode lwy”.
ur. 27 II 1913

ur. 17 V 1924 (95)

Kazimierz Dejmek
Reżyser teatralny.
zm. 31 XII 2002

18 V 1944 (75)

2. Korpus Polski pod dowództwem generała Władysława Andersa zdobył Monte Cassino,
kończąc tym samym bitwę o Rzym i otwierając aliantom drogę do stolicy Włoch.

zm. 19 V 1864 (155)

Nathaniel Hawthorne
Pisarz amerykański;
autor książek dla dzieci, m.in. „Opowieści z zaklętego lasu”.
ur. 04 VII 1804 (215)

ur. 20 V 1799 (220)

Honoré de Balzac
Pisarz francuski.
zm. 18 VIII 1850

ur. 20 V 1919 (100)

Gustaw Herling-Grudziński
Prozaik, krytyk literacki, publicysta.
zm. 04/5 VII 2000

zm. 20 V 1979 (40)

Eugeniusz Paukšta

Powieściopisarz, publicysta, autor książek dla młodzieży.

ur. 09 VIII 1916

ur. 21 V 1884 (135)

Henri Rousseau

Francuski malarz; przedstawiciel prymitywizmu.

zm. 02 IX 1910

ur. 22 V 1859 (160)

Arthur Conan Doyle

Pisarz angielski; autor licznych nowel i powieści kryminalnych oraz historyczno-przygodowych i fantastycznonaukowych; twórca postaci genialnego detektywa amatora Sherlocka Holmesa.

zm. 07 VII 1930

ur. 22 V 1924 (95)

Charles Aznavour

Francuski piosenkarz, kompozytor i aktor filmowy, pochodzenia ormiańskiego.

zm. 01 X 2018

zm. 25 V 2014 (5)

Wojciech Witold Jaruzelski

Polski polityk i dowódca wojskowy, działacz komunistyczny, przewodniczący Rady Państwa PRL (1985-1989), prezydent PRL (1989) i prezydent RP (1989-1990); generał armii Wojska Polskiego. W nocy z 12/13 grudnia 1981 stanął na czele Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego, która wprowadziła stan wojenny.

ur. 06 VII 1923

zm. 27 V 1564 (455)

Jan Kalwin (oryg. Calvin, Jean)

Francuski reformator religijny i współtwórca Kościoła ewangelicko-reformowanego.

ur. 10 VII 1509 (510)

ur. 27 V 1884 (135)

Max Brod

Pisarz austriacki; przyjaciel i biograf F. Kafki, wydawca jego dzieł.

zm. 20 XII 1968

ur. 27 V 1894 (125)

Samuel Dashiell Hammett

Pisarz amerykański; twórca tzw. czarnego kryminału, autor. m.in. „Sokoła maltańskiego”.

zm. 10 I 1961

zm. 29 V 1999 (20)

Danuta Wawiłow

Poetka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży.

ur. 14 IV 1942

zm. 31 V 1809 (210)

Joseph Haydn

Kompozytor austriacki; przedstawiciel klasycyzmu w muzyce.

ur. 31 III 1732

VI 1834 (185)

Pod koniec czerwca w Paryżu ukazał się po raz pierwszy drukiem „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza, w dwu tomikach, w nakładzie trzech tysięcy egzemplarzy.

CZERWIEC

02-10 VI 1979 (40)

Pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do ojczyzny.

zm. 03 VI 1899 (120)

Johann Strauss syn

Austriacki kompozytor i dyrygent; twórca wiedeńskich walców i operetek, zwany królem walca.

ur. 25 X 1825

zm. 03 VI 1924 (95)

Franz Kafka

Pisarz austriacki, pochodził z rodziny żydowskiej osiadłej w Czechach.

ur. 03 VII 1883

03/04 VI 1989 (30)

Wydarzenia na Placu Tiananmen w Pekinie;

wojsko zmasakrowało kilka tysięcy demonstrujących studentów i robotników, domagających się gł. walki z korupcją.

ur. 04 VI 1924 (95)

Xymena Zaniewska

Polska projektantka mody, scenografka, architektka.

zm. 12 II 2016

ur. 04 VI 1939 (80)

Ireneusz Iredyński

Dramatopisarz, prozaik, poeta.

zm. 09 XII 1985

04 VI 1989 (30)

Pierwsze częściowo wolne wybory do sejmu i senatu w powojennej historii Polski.

ur. 05 VI 1949 (70)

Ken Follet

Pisarz angielski, reporter sportowy; czołowy twórca powieści sensacyjnych i szpiegowskich.

ur. 06 VI 1599 (420)

Diego Rodriguez de Velazquez

Hiszpański malarz; jeden z najwybitniejszych artystów baroku.

zm. 07 VIII 1660

ur. 06 VI 1799 (220)

Aleksander Puszkina

Rosyjski poeta, prozaik i dramatopisarz.

zm. 10 II 1837

ur. 10 VI 1914 (105)

Henryk Tomaszewski

Grafik; jeden z twórców nowoczesnego plakatu polskiego; rysunki satyryczne, grafika książkowa, scenografia.

zm. 11 IX 2005

zm. 10 VI 1949 (70)

Sigrid Undset

Pisarka norweska; Nagroda Nobla w 1928 r.

ur. 20 V 1882

zm. 10 VI 2004 (15)

Ray Charles

Amerykański wokalista, pianista i kompozytor jazzowy; wybitny przedstawiciel rhythm and bluesa i rock and rolla w latach 50.; niewidomy od 6 roku życia.

ur. 23 IX 1932

ur. 11 VI 1864 (155)

Richard Strauss

Niemiecki kompozytor i dyrygent.

zm. 08 IX 1949 (70)

ur. 11 VI 1899 (120)

Yasunari Kawabata

Powieściopisarz japoński; Nagroda Nobla w 1968 r.

zm. 16 IV 1972

ur. 12 VI 1929 (90)

Anne Frank

Żydowska dziewczynka, autorka dziennika z czasów holocaustu;
zginęła w obozie koncentracyjnym Bergen-Belsen.

zm. III 1945

ur. 16 VI 1924 (95)

Adam Hanuszkiewicz

Reżyser, aktor.

zm. 04 XII 2011

zm. 18 VI 1969 (50)

Jerzy Zawieyski

Dramatopisarz, prozaik.

ur. 02 X 1902

ur. 20 VI 1819 (200)

Jacques (Jacob) Offenbach

Kompozytor francuski, pochodzenia niemieckiego; twórca operetki francuskiej.

zm. 05 X 1880

ur. 22 VI 1904 (115)

Michał Choromański

Prozaik i dramatopisarz.

zm. 24 V 1972

ur. 23 VI 1889 (130)

Anna Achmatowa (właśc. Gorienko Anna A.)

Poetka rosyjska; w młodości przedstawicielka akmeizmu.

zm. 05 III 1966

zm. 23 VI 2014 (5)

Małgorzata Braunek

Aktorka filmowa i teatralna, nauczycielka zen.

ur. 30 I 1947

ur. 25 VI 1914 (105)

Janusz Minkiewicz

Poeta, satyryk, tłumacz, autor adaptacji dla teatrów komediowych i muzycznych.

zm. 29 V 1981

zm. 25 VI 2009 (10)

Michael Jackson

Amerykański wokalista, pianista i kompozytor rockowy, także tancerz.

ur. 29 VIII 1958

28 VI 1914 (105)

W Sarajewie zamach na następcę tronu austro-węgierskiego arcyksięcia Franciszka Ferdynanda Habsburga i jego małżonkę; wydarzenie stało się bezpośrednią przyczyną wybuchu I wojny światowej.

ur. 30 VI 1929 (90)

Jan Łomnicki

Reżyser, twórca filmów dokumentalnych, fabularnych oraz seriali telewizyjnych.

zm. 18 XII 2002

zm. 30 VI 2009 (10)

Pina Bausch

Niemiecka tancerka i choreograf.

ur. 27 VII 1940

LIPIEC

01.07.1569 (450)

Powstała Unia Lubelska – porozumienie pomiędzy Stanami Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego.

ur. 01 VII 1804 (215)

George Sand (właśc. Dudevant Aurore)

Pisarka francuska; odegrała wielką rolę w życiu literackim, artystycznym i społecznym epoki romantyzmu.

zm. 08 VI 1876

ur. 01 VII 1934 (85)

Sydney Pollack

Amerykański reżyser i producent filmowy, aktor.

zm. 26 V 2008

01 VII 1959 (60)

W Krakowie powstał Społeczny Instytut Wydawniczy Znak.

zm. 02 VII 1999 (20)

Mario Puzo

Pisarz amerykański, autor „Ojca Chrzestnego”.

ur. 15 X 1920

ur. 03 VII 1904 (115)

Halina Auderska

Powieściopisarka, dramatopisarka, autorka słuchowisk radiowych, publicystka, leksykograf.

zm. 21 II 2000

ur. 04 VII 1929 (90)

Konrad Swinarski
Reżyser i scenograf.
zm. 19 VIII 1975

zm. 04 VII 1934 (85)

Maria Skłodowska- Curie
Chemik i fizyk, współtwórczyni nauki o promieniotwórczości;
Nagroda Nobla w 1903 i 1911 r.
ur. 07 XI 1867

ur. 05 VII 1889 (130)

Jean Cocteau
Francuski poeta, dramatopisarz, prozaik, krytyk literacki, scenarzysta i reżyser filmowy.
zm. 11 X 1963

ur. 07 VII 1874 (145)

Władysław Grabski
Działacz społeczno-polityczny, polityk i ekonomista, 1923-1925 premier i minister skarbu,
przeprowadził reformę walutową.
zm. 01 III 1938

zm. 09 VII 1929 (90)

Julian Fałat
Malarz, wybitny akwarelista.
ur. 30 VII 1853

zm. 10 VII 1969 (50)

Bogumił Kobiela
Aktor teatralny i filmowy; wybitne role tragikomiczne.
ur. 31 V 1931

zm. 11 VII 1974 (45)

Pär Lagerkvist
Szwedzki poeta, prozaik i dramatopisarz; Nagroda Nobla w 1951 r.
ur. 23 V 1891

zm. 11 VII 1989 (30)

Laurence Olivier
Angielski aktor i reżyser; sławę przyniosły mu role szekspirowskie grane w teatrze
(„Ryszard II”) i filmie („Hamlet”).
ur. 22 V 1907

ur. 12 VII 1884 (135)

Amadeo Modigliani

Włoski malarz, rysownik i rzeźbiarz.
zm. 24 I 1920

ur. 12 VII 1904 (115)

Pablo Neruda
Poeta chilijski; Nagroda Nobla w 1971 r.
zm. 23 IX 1973

ur. 14 VII 1854 (165)

Jacek Malczewski
Malarz; jeden z najwybitniejszych przedstawicieli symbolizmu przełomu wieków.
zm. 08 X 1929 (90)

zm. 14 VII 1989 (30)

Artur Sandauer
Krytyk literacki, prozaik, tłumacz.
ur. 14 XII 1913

zm. 14 VII 1999 (20)

Władysław Hasior
Artysta rzeźbiarz.
ur. 14 V 1928

zm. 14 VII 2009 (10)

Zbigniew Zapasiewicz
Aktor teatralny i filmowy, reżyser.
ur. 13 IX 1934 (85)

zm. 15 VII 1904 (115)

Antoni Czechow
Rosyjski nowelista i dramatopisarz.
ur. 29 I 1860

zm. 15 VII 1989 (30)

Maria Kuncewiczowa
Pisarka.
ur. 30 X 1895?

ur. 15 VII 1919 (100)

Iris Murdoch
Pisarka angielska, pochodzenia irlandzkiego.
zm. 08 II 1999 (20)

zm. 16 VII 1989 (30)

Herbert von Karajan
Dyrygent austriacki; jeden z najwybitniejszych dyrygentów symfonicznych i operowych.
ur. 05 IV 1908

zm. 17 VII 1959 (60)

Billie Holiday

Amerykańska wokalistka jazzowa.

ur. 07 IV 1915

zm. 17 VII 2009 (10)

Leszek Kołakowski

Filozof, historyk filozofii, prozaik, eseista.

ur. 23 X 1927

zm. 19 VII 1374 (645)

Francesco Petrarca (Petrarka)

Poeta włoski; sławę przyniosły mu liryki będące wyrazem platonicznej miłości do Laury.

ur. 20 VII 1304 (715)

ur. 19 VII 1834 (185)

Edgar Degas (właśc. Hilaire-Germain-Edgar de Gas)

Francuski malarz, grafik i rzeźbiarz.

zm. 27 IX 1917

zm. 19 (20?) VII 1979 (40)

Edward Stachura

Poeta, prozaik.

ur. 18 VIII 1937

ur. 20 VII 1904 (115)

Hanna Ożogowska

Autorka utworów dla dzieci i młodzieży, tłumaczka.

zm. 26 IV 1995

20 VII 1969 (50)

Pierwsze lądowanie astronautów na Księżycu podczas misji statku kosmicznego Apollo 11; 21 VII Neil Armstrong jako pierwszy człowiek stanął na powierzchni Księżycyca.

ur. 21 VII 1899 (120)

Ernest Hemingway

Pisarz amerykański; jeden z czołowych przedstawicieli tzw. straconego pokolenia; Nagroda Nobla w 1954 r.

zm. 02 VII 1961

zm. 23 VII 1829 (190)

Wojciech Bogusławski

Aktor, reżyser, dramaturg, dyrektor teatru, nazwany ojcem teatru polskiego.

ur. 09 IV 1757

zm. 24 VII 1969 (50)

Witold Gombrowicz

Prozaik, dramaturg, eseista.

ur. 04 VIII 1904

ur. 26 VII 1894 (125)

Aldous Huxley

Pisarz angielski, eseista.

zm. 22 XI 1963

ur. 26 VII 1894 (125)

Magdalena Samozwaniec

Pisarka satyryczna.

zm. 20 X 1972

zm. 26 VII 1979 (40)

Stefan Wiechecki (pseud. Wiech)

Pisarz, satyryk; w felietonach i humoreskach utrwalił język i obyczaje przedmieść przedwojennej Warszawy.

ur. 10 VIII 1896

ur. 27 VII 1904 (115)

Oskar Lange

Ekonomista, statystyk, działacz społeczny i państwowy.

zm. 02 X 1965

ur. 28 VII 1824 (195)

Alexandre Dumas syn

Pisarz francuski.

zm. 27 XI 1895

28 VII 1914 (105)

Wybuch I wojny światowej.

zm. 31 VII 1784 (235)

Denis Diderot

Francuski filozof, pisarz, krytyk literatury i sztuki; jeden z czołowych przedstawicieli oświecenia, gł. redaktor Wielkiej Encyklopedii Francuskiej.

ur. 05 X 1713

zm. 31 VII 1849 (170)

Sándor Petőfi

Poeta węgierski; ideowy przywódca młodzieży budapesztańskiej; brał udział w rewolucji 1848 r., zginął jako adiutant gen. J. Bema; najwybitniejszy przedstawiciel węgierskiej poezji romantycznej.

ur. 01 I 1823

zm. 31 VII 1944 (75)

Antoine de Saint-Exupéry

Francuski pisarz i lotnik.

ur. 29 VI 1900

SIERPIEŃ

ur. 01 VIII 1909 (110)

Henryk Worcell

Prozaik.

zm. 01 VI 1982

01 VIII-02 X 1944 (75)

Powstanie warszawskie.

zm. 03 VIII 1924 (95)

Joseph Conrad (właśc. Korzeniowski Józef Teodor Konrad)

Pisarz angielski, z pochodzenia Polak; kapitan angielskiej marynarki handlowej.

ur. 03 XII 1857

zm. 03 VIII 1954 (65)

Sidonie Gabrielle Colette

Francuska powieściopisarka; autorka cyklu o Klaudynie.

ur. 28 I 1873

ur. 04 VIII 1859 (160)

Knut Hamsun

Norweski powieściopisarz i dramaturg; Nagroda Nobla w 1920 r.

zm. 10 II 1952

zm. 04 VIII 1944 (75)

Krzysztof Kamil Baczyński (pseud. Bugaj Jan)

Poeta, żołnierz AK; zginął w powstaniu warszawskim.

ur. 22 I 1921

zm. 05 VIII 1864 (155)

Romuald Traugutt

Generał, ostatni dyktator powstania styczniowego; stracony na stokach Cytadeli warszawskiej.

ur. 16 I 1826

ur. 09 VIII 1914 (105)

Tove Jansson

Pisarka fińska, tworząca w języku szwedzkim, malarka; książki dla dzieci, m.in. popularny cykl opowieści fantastycznych (z własnymi ilustracjami) o Muminkach.
zm. 27 VI 2001

ur. 09 VIII 1939 (80)

Maria Czubaszek-Karolak

Satyryczka, felietonistka, autorka tekstów i piosenek, scenarzystka.

zm. 12 V 2016

ur. 10 VIII 1889 (130)

Zofia Kossak

Powieściopisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży, publicystka; pośmiertnie odznaczona medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.

zm. 09 IV 1968

ur. 10 VIII 1914 (105)

Witold Małcużyński

Pianista; wybitny wykonawca utworów klasycznych i romantycznych, zwłaszcza F. Chopina.

zm. 17 VII 1977

ur. 12 VIII 1954 (65)

Pat Metheny

Amerykański gitarzysta i kompozytor.

zm. 12 VIII 1964 (55)

Ian Fleming

Angielski pisarz; twórca popularnej postaci Jamesa Bonda, brytyjskiego agenta służb specjalnych, oznaczonego numerem 007.

ur. 28 V 1908

ur. 13 VIII 1899 (120)

Alfred Hitchcock

Angielski reżyser, scenarzysta i producent filmowy; mistrz w stosowaniu efektów suspensu i grozy.

zm. 29 IV 1980

zm. 13 VIII 1999 (20)

Maria Krüger

Autorka książek dla dzieci i młodzieży, m.in. „Karolci”.

ur. 06 IX 1904 (115)

zm. 14 VIII 2004 (15)

Czesław Miłosz

Poeta, prozaik, eseista, tłumacz; Nagroda Nobla w 1980 r.

ur. 30 VI 1911

15-17 VIII 1969 (50)

W Woodstock odbył się festiwal muzyki rockowej.

ur. 16 VIII 1924 (95)

Stanisław Różewicz

Reżyser i scenarzysta filmowy.

zm. 09 XI 2008

zm. 16(?) VIII 1944 (75)

Tadeusz Gajcy

Poeta, prozaik, dramatopisarz, krytyk literacki.

ur. 08 II 1922

zm. 16 VIII 1949 (70)

Margaret Mitchell

Pisarka amerykańska; autorka słynnej powieści z czasów wojny secesyjnej pt. „Przeminęło z wiatrem”.

ur. 08 XI 1900

zm. 16 VIII 1979 (40)

Jerzy Jurandot

Satyryk i komediopisarz.

ur. 19 III 1911

ur. 17 VIII 1629 (390)

Jan III Sobieski

Hetman wielki koronny, król Polski od 1674 r.; wybitny wódz, walczył z Kozakami, Tatarami, Szwecją, Moskwą i Turcją.

zm. 17 VI 1696

ur. 19 VIII 1909 (110)

Jerzy Andrzejewski

Powieściopisarz, krytyk literacki i teatralny, publicysta.

zm. 19 IV 1983

ur. 15 VIII 1929 (90)

Anna Walentynowicz

Działaczka Wolnych Związków Zawodowych i współzałożycielka Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

zm. 10 IV 2010

zm. 22 VIII 1584 (435)

Jan Kochanowski

Najwybitniejszy poeta polskiego renesansu, twórca polskiego języka literackiego.

ur. 1530

ur. 22 VIII 1899 (120)

Irena Tuwim
Poetka, prozaik, tłumaczka.
zm. 07 XII 1987

ur. 24 VIII 1899 (120)

Jorge Luis Borges
Pisarz argentyński.
zm. 14 VI 1986

zm. 25 VIII 1819 (200)

James Watt
Brytyjski konstruktor i wynalazca; w 1769 r. ulepszył atmosferyczny silnik parowy Th. Newcomena, w 1782 r. zbudował silnik parowy dwustronnego działania.
ur. 19 I 1736

zm. 25 VIII 1984 (35)

Truman Capote
Amerykański pisarz, publicysta.
ur. 30 IX 1924 (95)

zm. 26 VIII 1979 (40)

Mika Waltari
Pisarz fiński; światowy rozgłos zyskały jego powieści historyczne („Egipcjanin Sinuhe”); ponadto zbiory bajek, nowele i dramaty.
ur. 19 IX 1908

ur. 28 VIII 1749 (270)

Johann Wolfgang von Goethe
Najwybitniejszy poeta i pisarz niemiecki okresu Sturm und Drang i klasyki weimarskiej.
zm. 22 III 1832

ur. 29 VIII 1904 (115)

Michał Rusinek
Powieściopisarz, dramaturg, autor wspomnień i reportaży; sekretarz generalny polskiego PEN Clubu.
zm. 06 I 2001

WRZESIEŃ

01 IX 1939 (80)

Wybuch II wojny światowej.

ur. 02 IX 1914 (105)

Stefania Grodzieńska
Tancerka, aktorka, pisarka, felietonistka.
zm. 28 IV 2010

ur. 04 IX 1924 (95)

Jerzy Ficowski

Poeta, prozaik, eseista, tłumacz, autor utworów dla dzieci, edytor dzieł Brunona Schulza, badacz historii i folkloru Cyganów.

zm. 09 V 2006

zm. 04 IX 1989 (30)

Georges Simenon

Pisarz belgijski, tworzący w języku francuskim; od 1957 r. przebywał w Szwajcarii; światową sławę przyniósł mu cykl powieści kryminalnych, których bohaterem jest komisarz Maigret.

ur. 12 (13?) II 1903

ur. 06 IX 1909 (110)

Edward Hartwig

Nestor polskich fotografików.

zm. 28 X 2003

zm. 06 IX 1994 (25)

James Clavell

Pisarz amerykański, pochodzenia angielskiego; autor powieści, dramatów i scenariuszy filmowych, sławę przyniosły mu m.in. „Król szczurów” i „Shogun”.

ur. 10 X 1921

ur. 07 IX 1909 (110)

Elia Kazan (właśc. Kazanjoglus Elia)

Amerykański reżyser, aktor, pisarz i scenarzysta filmowy, pochodzenia greckiego.

zm. 28 IX 2003

zm. 08 IX 1569 (450)

Mikołaj Rej z Nagłowic

Poeta, prozaik, tłumacz;

jeden z pierwszych przedstawicieli polskiej literatury renesansowej.

ur. 04 II 1505

ur. 08 IX 1944 (75)

Mira Kubasińska

Legendarna wokalistka grup Blackout i Breakout.

zm. 26 X 2005

ur. 08 IX 1944 (75)

Ada Rusewicz

Piosenkarka, wokalistka zespołu Niebiesko-Czarni.

zm. 01 I 1991

zm. 09 IX 1939 (80)

Józef Czechowicz

Poeta, tłumacz, autor słuchowisk radiowych, utworów dla dzieci.

ur. 15 III 1903

zm. 10 IX 1974 (45)

Melchior Wańkowicz

Prozaik, publicysta.

ur. 10 I 1892

ur. 11 IX 1894 (125)

Maria Kownacka

Autorka prozy, wierszy i sztuk lalkowych dla dzieci i młodzieży.

zm. 27 II 1982

zm. 11 IX 2004 (15)

Stieg Larsson

Pisarz szwedzki; także reżyser teatralny i filmowy.

ur. 20 VII 1955

zm. 12 IX 1964 (55)

Sergiusz Piasecki

Pisarz; rozgłos zyskał powieścią „Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy”.

ur. 01 IV 1901

ur. 13 IX 1894 (125)

Julian Tuwim

Poeta i tłumacz; współtwórca grupy poetyckiej Skamander;

wiersze dla dzieci, szkice literackie, zbiory osobliwości obyczajowo-literackich, antologie, przekłady głównie klasyki rosyjskiej.

zm. 27 XII 1953

ur. 14 IX 1849 (170)

Iwan Pawłow

Fizjolog rosyjski; twórca fizjologii wyższych czynności nerwowych;

wprowadził pojęcie odruchów warunkowych;

współtwórca podstaw psychiatrii eksperymentalnej; Nagroda Nobla w 1904 r. za badania nad fizjologią trawienia.

zm. 27 II 1936

zm. 14 IX 2009 (10)

Patrick Swayze

Amerykański aktor.

ur. 18 VIII 1952

ur. 15 IX 1789 (230)

James Fenimore Cooper

Powieściopisarz amerykański; jeden z twórców narodowej literatury amerykańskiej.

zm. 14 IX 1851

zm. 18 IX 1939 (80)

Stanisław Ignacy Witkiewicz (pseud. Witkacy)

Dramatopisarz, prozaik, filozof, teoretyk sztuki, malarz.

ur. 24 II 1885

zm. 18 IX 1989 (30)

Aleksandra Ślaska

Aktorka teatralna i filmowa.

ur. 04 XI 1925

20 IX 1519 (500)

W podróż dookoła świata wyruszył Ferdynand Magellan, portugalski żeglarz w służbie hiszpańskiej. Celem wyprawy było dotarcie do Wysp Korzennych (Moluki) drogą na zachód, przez Ocean Atlantycki. 6 IX 1522 r. do Hiszpanii powróciło tylko kilkunastu marynarzy; Magellan zginął w potyczce na Filipinach w 1521 r. Wyprawa potwierdziła ostatecznie kulistość Ziemi.

zm. 20 IX 1939 (80)

Tadeusz Dołęga- Mostowicz

Powieściopisarz, felietonista, dziennikarz.

ur. 10 VIII 1898

ur. 21 IX 1934 (85)

Leonard Cohen

Kanadyjski poeta i pieśniarz.

zm. 07 XI 2016

zm. 23 IX 1939 (80)

Zygmunt Freud

Austriacki neurolog i psychiatra; uważany za twórcę nowoczesnej psychoterapii (psychoanaliza).

ur. 06 V 1856

ur. 24 IX 1949 (70)

Pedro Almodovar

Hiszpański reżyser filmowy, scenarzysta, kompozytor; publicysta i animator życia artystycznego.

zm. 24 IX 2004 (15)

Françoise Sagan
Pisarka francuska.
ur. 21 VI 1935

ur. 28 IX 1924 (95)

Marcello Mastroianni
Włoski aktor filmowy i teatralny; role w dramatach F. Felliniego („Słodkie życie”, „Osiem i pół”).
zm. 19 XII 1996

zm. 29 IX 1984 (35)

Jerzy Wasowski
Kompozytor, aranżer, aktor; popularność zyskał jako twórca i wykonawca (wraz z J. Przyborą) Kabaretu Starszych Panów, dla którego skomponował wiele popularnych piosenek („Kaziu, zakochaj się”, „Wesołe jest życie staruszka”).
ur. 31 V 1913

zm. 30 IX 2004 (15)

Zygmunt Kałużyński
Krytyk filmowy, publicysta.
ur. 11 XII 1918

PAŹDZIERNIK

X 1944 (75)

W Lublinie powstała Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”.

ur. 02 X 1869 (150)

Mohandas Karamchand Gandhi Mahatma (wielki duchem)
Przywódca indyjskiego ruchu narodowego, prawnik.
zm. 30 I 1948

ur. 02 X 1904 (115)

Graham Greene
Angielski powieściopisarz.
zm. 03 IV 1991

ur. 02 X 1934 (85)

Wojciech Pokora
Aktor teatralny i filmowy, reżyser teatralny.
zm. 04 II 2018

ur. 03 X 1914 (105)

Jan Nowak-Jeziorański (pseud. Nowak Jan) (właśc. Jeziorański Zdzisław)
Publicysta, polityk, legendarny Kurier z Warszawy, wieloletni dyrektor sekcji polskiej Radia Wolna Europa.

zm. 20 I 2005

zm. 04 X 1669 (350)

Rembrandt

Holenderski malarz, grafik i rysownik.

ur. 15 VII 1606

ur. 05 X 1864 (155)

Louis Lumière

Francuski chemik, pionier kinematografii.

zm. 06 VI 1948

ur. 06 X 1889 (130)

Maria Dąbrowska

Powieściopisarka, nowelistka, publicystka.

zm. 19 V 1965

zm. 08 X 1754 (265)

Henry Fielding

Angielski pisarz i publicysta; jeden z twórców nowożytnej powieści realistycznej.

ur. 22 IV 1707

zm. 08 X 1974 (45)

Marian Falski

Pedagog, działacz oświatowy; autor najpopularniejszego polskiego elementarza (1. wyd. 1910 r.).

ur. 07 XII 1881

zm. 10 X 2004 (15)

Christopher Reeve

Aktor amerykański, sławę zyskał jako Superman.

ur. 25 IX 1952

ur. 12 X 1909 (110)

Halina Rudnicka

Powieściopisarka i publicystka, autorka książek dla młodzieży, podręczników.

zm. 21 IV 1982

ur. 14 X 1864 (155)

Stefan Żeromski

Powieściopisarz, nowelista, dramaturg, publicysta.

zm. 20 XI 1925

ur. 15 X 1814 (205)

Michaił Lermontow

Rosyjski poeta, dramatopisarz, prozaik; wybitny przedstawiciel romantyzmu rosyjskiego.

zm. 27 VII 1841

ur. 15 X 1844 (175)

Friedrich Nietzsche

Filozof niemiecki.

zm. 25 VIII 1900

ur. 16 X 1854 (165)

Oscar Wilde

Angielski poeta, prozaik, eseista i dramatopisarz, pochodzenia irlandzkiego.

zm. 30 XI 1900

zm. 17 X 1849 (170)

Fryderyk Chopin

Wybitny polski kompozytor i pianista.

ur. 22 II 1810

ur. 01 III 1810

ur. 18 X 1859 (160)

Henri Bergson

Francuski filozof; twórca intuicjonizmu; literacka Nagroda Nobla w 1927 r.

zm. 04 I 1941

ur. 18 X 1904 (115)

Czesław Centkiewicz

Prozaik, reportażysta, autor książek dla młodzieży, podróżnik.

zm. 10 VIII 1996

ur. 18 X 1934 (85)

Kir Bułyczow

Rosyjski pisarz i historyk; autor powieści fantastycznonaukowych.

zm. 05 IX 2003

zm. 19 X 1984 (35)

Jerzy Popiełuszko

Ksiądz, kaznodzieja, duszpasterz ludzi pracy; uprowadzony i zamordowany przez funkcjonariuszy SB.

ur. 23 IX 1947

ur. 20 X 1854 (165)

Arthur Rimbaud

Poeta francuski; wybitny symbolista.

zm. 10 XI 1891

ur. 21 X 1929 (90)

Ursula Le Guin

Pisarka amerykańska; jedna z najsłynniejszych autorek science fiction i fantasy.
zm. 22 I 2018

ur. 22 X 1919 (100)

Doris Lessing
Pisarka angielska; Nagroda Nobla w 2007 r.
zm. 17 XI 2013

ur. 23 X 1844 (175)

Sarah Bernhardt
Francuska aktorka teatralna; legendarna postać w historii teatru.
zm. 26 III 1923

ur. 24 X 1899 (120)

Anatol Stern
Poeta, prozaik, komediopisarz, krytyk literacki i filmowy, scenarzysta, tłumacz;
współinicjator polskiego futuryzmu.
zm. 19 X 1968

zm. 24 X 1989 (30)

Jerzy Kukuczka
Alpinista; wytyczył nowe drogi w Tatrach i w Alpach; wspinaczki m.in. na Alasce; drugi na świecie zdobył wszystkie (14) szczyty o wysokości powyżej 8000 m; zginął przy próbie przejścia pd. ściany Lhoce.
ur. 24 III 1948

ur. 26 X 1929 (90)

Wanda Chotomska
Autorka książek, scenariuszy filmowych, słuchowisk radiowych oraz widowisk teatralnych i telewizyjnych dla dzieci.
zm. 02 VIII 2017

zm. 29 X 1924 (95)

Frances Eliza Burnett z domu Hodgson
Pisarka angielska; powieści dla dzieci i młodzieży, m.in. „Mała księżniczka” i „Tajemniczy ogród”.
ur. 24 XI 1849 (170)

ur. 29 X 1924 (95)

Zbigniew Herbert
Poeta, dramatopisarz, eseista.
zm. 28 VII 1998

zm. 31 X 1984 (35)

Indira Gandhi
Polityk indyjski; 1980-1984 premier; zginęła w wyniku zamachu przeprowadzonego przez terrorystów sikhijskich.

ur. 19 XI 1917

LISTOPAD

zm. 02 XI 1944 (75)

Karol Irzykowski

Pisarz, krytyk literacki i teatralny, publicysta.

ur. 23 I 1873

zm. 03 XI 1954 (65)

Henri Matisse

Francuski malarz, grafik i rzeźbiarz; inicjator fowizmu.

ur. 31 XII 1869 (150)

zm. 04 XI 1859 (160)

Karl Baedeker

Niemiecki wydawca, publikujący w wielu językach popularne przewodniki, stosujące system gwiazdek do oznaczania miejsc wartych zwiedzenia.

ur. 03 XI 1801

zm. 04 XI 1889 (130)

Tytus Chałubiński

Lekarz i przyrodnik; propagator klimatycznego leczenia gruźlicy w Polsce, odkrył walory lecznicze i turystyczne Zakopanego, jeden z pionierów taternictwa.

ur. 29 XII 1820

zm. 05 XI 2004 (15)

Jerzy Duda-Gracz

Malarz i grafik.

ur. 20 III 1941

zm. 06 XI 2009 (10)

Nikos Chadzinikolau

Poeta, tłumacz, historyk literatury.

ur. 06 XI 1935

09 XI 1989 (30)

Zburzenie muru berlińskiego.

ur. 10 XI 1759 (260)

Fryderyk Schiller

Niemiecki poeta, dramaturg, estetyk, teoretyk teatru, historyk.

zm. 09 V 1805

ur. 10 XI 1884 (135)

Zofia Nałkowska

Powieściopisarka, autorka dramatów, publicystka.
zm. 17 XII 1954 (65)

ur. 10 XI 1909 (110)

Paweł Jasienica (właśc. Beynar Leon Lech)
Pisarz historyczny, eseista, publicysta.
zm. 19 VIII 1970

zm. 10 XI 1969 (50)

Tadeusz Peiper
Poeta, prozaik, krytyk literacki; założyciel i teoretyk Awangardy Krakowskiej, redaktor „Zwrotnicy”.
ur. 03 V 1891

ur. 11 XI 1924 (95)

Andrzej Łapicki
Aktor, reżyser.
zm. 21 VII 2012

ur. 12 XI 1934 (85)

Joanna Olczak-Ronikier
Córka Hanny Mortkowicz-Olczakowej, pisarki, wnuczka Janiny Mortkowiczowej, tłumaczki, pisarki, i Jakuba Mortkowicza, założycieli słynnego przed wojną wydawnictwa; pisarka, współzałożycielka Piwnicy pod Baranami.

ur. 15 XI 1914 (105)

Maria Dembowska
Nestorka polskiego bibliotekarstwa, bibliografii i informacji naukowej.
zm. 26 VI 2008

ur. 20 XI 1919 (100)

Henryk Tomaszewski
Aktor, mim, tancerz, choreograf, reżyser; założyciel i dyrektor Wrocławskiego Teatru Pantomimy.
zm. 23 IX 2001

20 XI 1959 (60)

Uchwalenie przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Deklaracji praw dziecka.

ur. 21 XI 1694 (325)

Voltaire (Wolter, właśc. Arouet François-Marie)
Francuski pisarz, filozof i historyk; czołowa postać oświecenia, autor m.in. powiastek filozoficznych („Kandyd”).
zm. 30 V 1778

ur. 22 XI 1869 (150)

André Gide

Pisarz francuski; Nagroda Nobla w 1947 r.
zm. 19 II 1951

ur. 23 XI 1884 (135)

Wanda Dąbrowska

Bibliotekarka, działaczka oświatowa; organizatorka bibliotekarstwa powszechnego, m.in. Poradni Bibliotecznej, różnych form kształcenia bibliotekarzy; autorka licznych prac, m.in. podręczników („Zasady techniki bibliotecznej”), poradników, katalogów wzorcowych.
zm. 30 XII 1974 (45)

ur. 24 XI 1864 (155)

Henri de Toulouse- Lautrec

Francuski malarz, rysownik i grafik.
zm. 09 IX 1901

ur. 25 IX 1919 (100)

Stanisław Hadya

Kompozytor, dyrygent, pisarz, założyciel Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”.
zm. 01 I 1999 (20)

ur. 26 XI 1869 (150)

Stanisław Estreicher

Historyk prawa, bibliograf, publicysta, literat.
zm. 28 XII 1939 (80)

zm. 27 XI 2014 (5)

Stanisław Mikulski

Aktor filmowy i teatralny ; niezapomniany Hans Kloss w serialu „Stawka większa niż życie”.
ur. 01 V 1929 (90)

ur. 28 XI 1894 (125)

Arkady Fiedler

Powieściopisarz, autor książek dla młodzieży.
zm. 07 III 1985

zm. 29 XI 1924 (95)

Giacomo Puccini

Włoski kompozytor operowy.
ur. 23 XII 1858

ur. 30 XI 1874 (145)

Winston Spencer Churchill

Brytyjski mąż stanu, pisarz, historyk, publicysta; literacka Nagroda Nobla w 1953 r.
zm. 24 I 1965

ur. 30 XI 1874 (145)

Lucy Maud Montgomery

Pisarka kanadyjska, pisząca w języku angielskim; rozgłos zdobyła cyklem powieści dla dziewcząt o Ani z Zielonego Wzgórza.
zm. 24 IV 1942

GRUDZIEŃ

ur. 01 XII 1734 (285)

Adam Kazimierz Czartoryski
Mecenas i działacz kulturalny, teoretyk literatury, komediopisarz.
zm. 19 III 1823

01 XII 1944 (75)

Powstanie Polskiej Kroniki Filmowej.

zm. 03 XII 1894 (125)

Robert Louis Stevenson
Pisarz szkocko-angielski; twórca ang. powieści neoromantycznej: przygodowej o fantastyczno-egzotycznej tematyce, historycznej oraz sensacyjnej.
ur. 13 XI 1850

zm. 03 XII 1919 (100)

Auguste Renoir
Francuski malarz, rysownik i grafik; jeden z twórców impresjonizmu.
ur. 25 II 1841

ur. 05 XII 1914 (105)

Stanisław Dygat
Prozaik, felietonista, dramatopisarz.
zm. 29 I 1978

ur. 05 XII 1929 (90)

Stanisław Bareja
Reżyser i scenarzysta filmowy; klasyk polskiej komedii.
zm. 14 VI 1987

zm. 11 XII 1994 (25)

Stanisław Maczek
Generał; dowódca 10. Brygady Kawalerii Zmotoryzowanej, 10. Brygady Kawalerii Pancernej we Francji, 1. Dywizji Pancernej w Wielkiej Brytanii i na froncie zachodnim, 1. Korpusu Polskiego w Szkocji; od zakończenia wojny przebywał na emigracji.
ur. 31 III 1892

zm. 13 XII 1999 (20)

Joseph Heller
Pisarz amerykański, pochodzenia żydowskiego; autor m.in. groteskowo-satyrycznej powieści wojennej pt. „Paragraf 22”.
ur. 01 V 1923

ur. 15 XII 1859 (160)

Ludwik Zamenhof

Lekarz okulista, poliglota, twórca międzynarodowego języka esperanto.

zm. 14 IV 1917

zm. 16 XII 1859 (160)

Wilhelm Karl Grimm

Niemiecki filolog, zbieracz baśni i podań ludowych.

ur. 24 II 1786

zm. 18 XII 1994 (25)

Jadwiga Korczakowska

Autorka książek dla dzieci i młodzieży.

ur. 06 II 1906

zm. 19 XII 1954 (65)

Ludwik Solski

Mąż Ireny, aktor, reżyser, dyrektor teatru.

ur. 20 I 1855

ur. 21 XII 1874 (145)

Tadeusz Żeleński (pseud. Boy)

Krytyk literacki i teatralny, tłumacz, publicysta, z wykształcenia lekarz.

zm. 3/4 VII 1941

zm. 22 XII 1989 (30)

Samuel Beckett

Pisarz irlandzki, piszący gł. w języku francuskim; jeden z twórców teatru absurdu; Nagroda Nobla w 1969 r.

ur. 13 IV 1906

zm. 24 XII 2014 (5)

Krzysztof Krauze

Reżyser i scenarzysta filmowy.

ur. 02 IV 1953

ur. 25 XII 1899 (120)

Humphrey Bogart

Amerykański aktor teatralny i filmowy.

zm. 14 I 1957

zm. 26 XII 2014 (5)

Stanisław Barańczak

Poeta, tłumacz, krytyk literacki i historyk literatury, eseista; czołowy przedstawiciel Nowej Fali.

ur. 13 XI 1946

zm. 28 XII 2004 (15)

Susan Sontag

Amerykańska pisarka, eseistka, publicystka, krytyk literacki, pisała także sztuki teatralne i zajmowała się fotografią.

ur. 16 I 1933

29 XII 1989 (30)

Sejm dokonał zmian w konstytucji, co oznaczało formalny koniec PRL. Nowa nazwa państwa to Rzeczpospolita Polska.

ur. 29 XII 1899 (120)

Eugeniusz Bodo (właśc. Junod Bogdan Eugeniusz)

Aktor, reżyser.

zm. 07 X 1943

zm. 29 XII 1999 (20)

Jerzy Waldorff (Waldorff-Preyss Jerzy)

Pisarz, publicysta i krytyk muzyczny, działacz społeczny.

ur. 04 V 1910

ur. 1079 (940)

Pierre Abélard

Francuski filozof i teolog.

zm. 21 IV 1142

1599 (420)

W drukarni Łazarzowej, nakładem prymasa S. Karnkowskiego, wydano Biblię w przekładzie Jakuba Wujka.

2019